

N° 23 - KERZU 1971

« POBL VREIZ »

B.P. 713 ROAZON

KOUMANANTOU

Boutin : 6 L

Skoazell : adaleg 15 L

K.R.P. 2746-79 ROAZON

POBL VREIZ

0,50

KELAOUENN UNVANIEZ DEMOKRATEL BREIZ

E-GIZ EN UZIN " LE JOINT FRANÇAIS " E SANT-BRIEG GWALL SACHA 'REER WAR LABOURIEN BREIZ

PENNAD-STUR

DIWAR-BENN EUN DISKROG-LABOUR EN UZIN « LE JOINT FRANÇAIS » E SANT-BRIEG.

En uzin « Le Joint Français » e Sant-Brieg, micherourien al labouradeg « boudinage » (70 den) o-deus diskroget diouz o labour e fin miz here. Bez' e c'houlennent eur prim : 0,42 lur dre eur abalamour d'al labour louz a reent. 0,42 lur dre eur n'eo ket traou spontus. Med penn an uzin, e Pariz, ne felle ket dezañ plega. Gwelloc'h oa gantañ harza o labour da veur a gant micherour war an digarez-mañ : an uzin ne c'helle ket ken trei. Soñj e-noa e-giz-se lakaad freuz etre an 70 den diskroget diouz o labour hag ar re all. « Le Joint Français » a zo bet digaset eus kreiz ar Frañs e Sant-Brieg, med renet stard eo atao ar gompagnunex a-bez diouz Pariz, ha gwelloc'h ganti koll meur a vilion lurioù koz bemdez eged rei 0,42 lur muioc'h dre eur, ar pezh n'e-nije koustet nemed 400 000 lur koz e-pad eur bloavez.

Teiz sizun eo chomet an uzin heb kregi gand al labour hag ar batroned n'o-deus ket gounezet gand o menoz fall. Ar vicherourien a oa bet tennet o labour diganto o-deus soutenet an 70 all, ha memez 'ben ar fin int eet asamblez da houlenn gounid 8 % muioc'h war o fae ha cheñch skeul ar paeou.

E-GIZ EN UZIN « LE JOINT FRANÇAIS », GWALL SACHA 'REER WAR LABOURERIEN BREIZ.

Skwer « Le Joint Français » a ziskouez pegement e vez sachet war labourerien Vreiz en uzinou sañset digreizennet. Etre paeou « Le Joint Français » e Sant-Brieg ha re ar memes Kompagnunex war-dro Pariz ez eus eun disheñvellder braz-tre : betek 20 pe 25 %. Ar renerien ne fell ket dezo lakaad ar paeou e Breiz keñver-ha-keñver gand reou Pariz, ha kement tra a vez divizet e Pariz. Ar gompagnunex he-deus digaset lod euz he labourioù euz kreiz ar Frañs e Sant-Brieg evid eun dra hebken : gounid kement ha m'eo posubl diwar goust labourerien Vreiz : ez eo gwaska anezo peogwir, e Breiz, e vez aon gand kalz tud da goll o labour : setu e kemeront forz peseurt micher. An uzin « Le Joint Français » he-doa memes resevet digand ti-kêr Sant-Brieg eul lodenn vrao a arhant evid dond eno : ha bremañ ema gwelloc'h ganti digreski e labourioù eged plega da uhellaad ar paeou.

Evid en em zifenn, ar gompagnunex a gav eun digarez : kaled eo, emezi, ar gomerz en Europa ha diêz derhel penn d'ar re vrasa. Honnez eo arguzenn vraz ar batroned hall : ar Marhad Kumun a ya war-raog, hag evid miroud da veza mouget eo red cheñch doare d'an uzinou, adnevezi anezo ; rak e-giz ma 'maint eo diêsoh dezo beza nerzus d'ober komerz eged da lod euz rannvroioù all ar Marhad Kumun. Med penaos e cheñchint an traoù ? Evel just en eur zacha war al labourerien : gounid dioustu ha kement ha ma heller eo lezenn o ekonomiezh. Setu e klaskont da genta ober o aferioù er rannvroioù pinvidik : tu hanternoz, e-kreiz ha tu sao-heol ar Frañs, E-giz-se, ar rannvroioù paour ha pell euz lehiou braz an ekonomiezh a zo laosket da baouraad c'hoaz muioc'h : red e vefe d'ar

KUDENN VREIZ EUZ BREST D'AN NAONED

AODOU-AN-HANTERNOZ

DINAN : brasañ ti-labour o vont da get ?

Diouzh Pariz, mistri vras ar S.G.C.I. (Société Générale de Constructions Industrielles) o deus roet da c'houzout o soñj : serret e vo o zi-labour Dinan, 256 o labourat ennañ. Brasañ ti-labour ar vro an hini eo war ar sevel-tier, oberiet e vez ennañ dreist-holl klasoù rakoberiet (prefabrike). Kaset 'oa bet er-maez dija, e miz gouere diwezhañ, 46 den ; pa vo serret da vat an ti-labour-se, d'ar 15 a viz kerzu e vo skoet en tu-all da 1200 den (al labourerien hag o zud), hep kontañ tud an tier-labour bihan a genlaboure gant ar S.G.C.I. ha kenwerzh ar vro. Deut eo da vezañ domani an Aotrou Pleven domani ar gwiadoù-kevnid, rak hir eo roll an tier-labour kouezhet en o foull : Groseil, Aumont, Valrance, C.E.E.M., Prémabois ha bremañ ar S.G.C.I. Netra n'o deus graet, ur wech muioc'h,

mistri barizian ar politikerezh, tud dinerzh ha divolontez, da enebiñ ouzh diblasañ hon ekonomiezh nag ouzh harluañ hon labourerien war-du ar reter (: sav-heol). E-kerz diou vodadenn ur mil den bennak o deus diskouezet o c'hoant-don d'en em zifenn. Eno, ar brezegerien o deus flastret krizder « un doare bevañ a gas muioc'h-mui ar re yaouank hag al labourerien dornet mat war hent an harlu ». Goulennet o deus ivez « un digreizenniñ evit gwir, an tu nemetañ da reiñ da bep hini labour padus hag goprou dereat ». Setu lakaet ur wech ouzhpenn al labourerien vretion da baeañ frejoù an adsevel hag an nevesaat kenvarc'had (marc'had komun) kapitalisted Europa. Sklaer eo an dra, Europa ar gapitalisted a dalv evidomp-holl bezañ sunet ha laeret muioc'h ha, da heul, an dilec'hiañ dre-heg labourerien bro-Vreizh.

PENN-AR-BED

9 LABOURER KASET ER-MAEZH E PLEIBER-CHRIST.

9 implijad a zo bet kaset kuit eus kreizenn an U.N.I.C.O.P.A. evit ar viou.

Diskouezet eo bet gant ar C.F.D.T. pegen dibosubl eo d'an U.N.I.C.O.P.A. resisaat ur plan fetis evit ober ha lakaat ar viou e-barzh ar c'hoñvers.

Broudet gant galy ar C.F.D.T., al labourerien o deus divizet e oa ret dezho klask un diskoulm d'ar gudenn.

9 DEN ALL KASET KUIT EUS KEVRE-DIGEZH SALAÜN :

Goude un harz-labour, 9 den a zo bet kaset kuit war an taol, e ti Salaün.

Un digarez mat eo bet d'ar patron lavarout e oa ur seurt harz-labour e-maezh al lezenn, evit kas e 9 implijad da stoupañ.

An devezh war lerc'h, ar c'hazetennoù a embanne ur pennadig diouzh berzh kevredigezh Salaün evit kennigañ 9 plas c'houll d'al lennerien.

Doareoù ar seurt-se 'zo ken aes pa 'mañ an dilabour o ren en ur vro.

PONT AR VEUZENN : tud skarzhet kuit eus o labouradeg.

Peogwir e oa an traoù o vont war an diskar, c'hwec'h implijad a zo bet skarzhet kuit eus ul labouradeg lec'h vez graet an-duilhennoù ; dek all a vefe gouest da goll o implij c'hoazh. Da heul ur glemm gant ul lodenn tud eus ar gumun eo bet ret da rener al labouradeg-se gwellaat ar pezh oa dija evit kas an dour lor kuit, se evit ma vefe nebeutoc'h a saotradur, rak betek-hen an dour-se a rede dioustu barzh ur sterig.

DEPARTAMANT ROAZON

80 % eus ar greunvaen a zeu eus Breizh, setu perak ez eus bet e Roazhon emvod komision ar renerien ha kannaded al labourerien karget da lakaat ar paemant dre mix. Epad an emvod-se, ar renerien o-deus kinniget un diviz hep gwall talvoudegezh. Ar batronez ne fell ket dezho ober gant an doare-se da baeañ an dud araok 1973 pe zoken 1974 ha 1975, daoust ma vez graet dre ar mod-se da labourerien an danvezioù all. Ur wech adarre eo bet graet gaop ouzh labourerien ar greunvaen. War ar poent-se e weller an diforz braz a zo 'tre ar pezh vez lavaret gant ar gouarnamant hag ar pezh vez graet gant ar renerien.

EFED MALEURUS STUMM FALL AR RANNVROIOU.

Peogwir eo bet staget departamant Naoned ouz ar departamant anvet « Pays de Loire », ez eus savet berc'h etre an div gerbenn Naoned ha Roazhon diwarbenn

Gwellout a reomp aze penaos ar renerien ne reont ket kalz forz evit saotrañ an natur, un dra hag a zo d'an holl. Ober a reont evel ma vefe an natur-se dezho, evel ma vefe un dra prevez, o labouradeg — tra prevez ivez — n'eo ket awalc'h evito. Ouzhpenn-se al labourerien eo a baeo dre koll o implij. Ha ne vo ket diaes lavarout eo bet kollet o labour gant an dud-se dre kaoz ar re o-deus savet ar glemm. Met ger ebet diwarbenn ar patron : natur kemeret ha saotret. Re a labourerien ? un dra da ober : sharzhañ anezho kuit.

krouidigezh ur skol medisineriezh evit al loened. Memes tra zo graet evit dirollañ ur rannvro eget dre ar Frañs a-bezh : ur vro hag ur gerbenn. Ar pennoù braz, ha da gentañ tout an Aotrou Freville, a zigrop hag a sonj dre o departamant. Ret eo lavarout ne 'z eus nemet 100 kilometr etre Roazhon ha Naoned, hag ar gêr-mañ zo ivez e Breiz-Uhel. Ma vije bet ur gwir otonomiezh evit ar rannvro ha ma vije bet kemeret Breizh a-bezh, evel en Istor, ar gudenn ne vije ket bet tamm ebet e-giz-se.

VOTADEG E KAMBR AR MICHEROU : BERZH MAT EVIT AR CID-U.N.A.T.I.

Memes ma n'eo ket gwall sklaer doareoù ar C.I.D.-U.N.A.T.I., na kennebeut ar pezh emañ o klask (renerien hep menozioù e-kenver ar politikerezh, bep seurt oberiezh) ur gwir kondaoniñ ar ziskaloueriezh, berzh mat o listennoù a ziskalouez ar gomersanted hag an artizaned n'int ket laouenn.

DEPARTAMANT AN-NAONED

ANSENIZ (ANCENIS) : e ti Beziau, 130 den lakaet er-maez.

Echu eo al labour gant an embregerezh-se a save tier hag a rae war-dro an hentoù. An hini vrasañ hag an hini frouezusañ e voe e korn-bre Anseniz koulskoulde. Kas a reer evel-se 130 den hag o famile d'an dienez.

Skoet mat eo spered micherourien Anseniz gant an anken, peogwir e vez diaes kavout labour adarre e kêr. Goulenn a ra groñs ar C.F.D.T. skoazell digant ar Mererezh-stad. Ul lezenn evit al loened gouez e vez lezenn ar brasañ gounid. Liammet e vez ar Mererezh-stad ganti. Koll a ra ar rannvroioù paour, evel Breizh. Petra hon eud sa c'hortoz goude-se ?

EN NAONED, YUN SEIZ PAOTR A-ENEP AR SERVIL-SOUDARD.

Seiz paotr a-enep ar c'hoñjeoù o deus yunet e-pad 15 devezh, en iliz Sant-Lug, e karter Breil-Melville, evit diskouez e nac'hont gwask an arme, beñveg ar gaptalouriezh. En o zouez e oa ur paotr n'eo ket distroet d'ar c'hazarn, unan all n'en deus ket respontet d'al lizher-galv hag un den oajet a 75 bloaz.

Gouez da Arnel Gaignard, an dilezer, ha da Doming Valtan, an nac'her, talvout a ra an arme evit ar re binvidik-bras. Kelenn a ra d'ar re yaouank plegañ d'an urzh savet ganto, dre blegañ d'ar c'hefridi-brezel a dro anezho da blegañ d'ar batromed.

Lakaet en deus ar stourm-se kalz a dud

MOR-BIHAN

AR GOUARNAMANT A ZALC'H DA ENEBIN OUZH AR SINDIKALERION.

Evel m'hon eus laret dija, Possémé prezidant ar F.D.S.E.A. ag ar Mor-Bihan a zo bet kondaonet da baeañ un amand a 120 lur evit bout parrat ouzh un tren a vont kuit e gar Kistrebek'h.

Kement-se a zo diwir peogwir e oe e Ploermel an deiz-se !

Renket e vo dezhañ ivez — ouzhpenn — paeañ 1203,57 lur a zigoll d'ar SNCF.

Emañ en e sonj gervel dirak ar barner.

« Savet eo bet klemm » en deus diskleriet « gant tud e karg an gouarnamant evit gwannaat ar sindikad ez on prezidant anezhan ».

FEREL : Priz tri silzig : tri mix prizon — war ar paper — ha 1000 lur a amand.

Ur peizant yaouank a zo bet kondaonet da dri miz toull-bac'h-paper ha da baeañ 1000 lur a amand evit bout laeret tri silzig a dalve 7,25 lur !

Kement-se a bae e-pad ur manifestasion, met goude bout bet baleet ouzh beg ur walenn e oant bet daskoret.

Ur gaskiz ken bras evit un abeg ken distar a ziskouezh splann e klask ar gouarnamant lakaat ar beizanted — ar re yaouank dreist-holl — da zoujañ ar gouarnamant.

Setu pezh a sonj ar C.D.J.A.

PENNAD-STUR

gaptalited dispign re a arhant a-raog ma wellafe o stad d'ar re-mañ ! Setu, evel-se 'mañ Breiz ; plijoud a ra al labourerien d'ar gaptalited pa heller gounid diwar-se dioustu ; med bez'e laosker anezho a-gostez pa deuont da houlenn ar memez gwirioù eged ma vez e Pariz : neuze, Breiz ne dalv ket ken netra, neuze e vez red kuitaad ar vro. Breiz a bak droug gand ar re genta diwar ar stourm o ren etre kaptalited ar Frañs hag Europa.

MED E LOREN...

Breiz a bak droug gand ar re genta diwar ar gaptalouriezh. Med tud a vo da lavared : e Loren, 12 000 implij a vo uxinou de Wendel e tri pe bevar bloaz. Rag e Loren al labourioù diwar an houarn a ya war o hozni. Ya, gwir eo : e Loren ez eus eur gudenn vraz : red eo cheñch doare d'eul lodenn vraz a uxinou. Med ne heller ket lavared eo heñvel kudenn Vreiz : kalz gwasoh eo. Etre 1968 ha 1985, niver al labourerien-douar e pevar departamant Breiz a yelo war zigreski euz 326 000 da 110 000 (se lavar ar « mission régionale » a labour gand prefed Roazon). Setu 'vo kollet 13 000 implij beb bloaz e-pad 17 vloaz, hag an dra-mañ diwar al labour-douar hebken ! Hag ar cheñchamant braz a c'hoarvezo gand an artizaned, ar gomersanted, ar pesketaerien !

En or bro, n'eo ket cheñch doare d'an uxinou a zo kaoz (nemed el leh-mañ-leh e vefe). Rag e-keñver an poanioù, Breiz a zo chomet paour-tre : aze 'mañ an disheñvelder braz. Aze 'ma poanioù Breiz.

UR PRIM DA VONT KUIT

Evid kas an dud kuit, ne 'z eus ket gwelloc'h eged paea anezho gand primou. Ar gouarnamant e-neus kavet an doare-mañ : eur prim da vont kuit da glask labour (« prime de mobilité géographique » e-giz m'eo bet lavaret gand ar gouarnamant d'an 8 a viz du). Ar prim-se 'vo roet d'ar re yaouank a zo kontant da guitaad o departamant evid mond da labourad e leh all. Med da beseurt departamant, da beseurt rannvro e yelo labourerien yaouank Breiz ? Da Vrest ? D'an Oriant ? D'an Naoned ? Nann, n'eo ket posubl. Setu ne 'z eus ket gwelloc'h doare da gas an dud kuit, hag en eur reizha an traoù !

BREIZ A BAK DROUG GAND AR RE GENTA DICAND AR CAPITALOURIEZH AMERIKAN.

Gwasket eo Breiz gand ar gaptalouriezh hall hag europad. Med bez' eo ivez gand ar gaptalouriezh amerikan. Rak n'eo ket echu diaesterioù an U.S.A. Gand o folitikerezh da glask gounid dre ar bed, an Amerikaned o-deus kavet beh, dreist-oll e Vietnam ; setu eo bet red da Nixon divizoud diwar-benn an arhant ar pezh a houzo evid miroud ouz an dollar da chom en diexamant. Bremañ er broioù kaptalist, ez eus aon ma yafe diêz an traoù gand o ekonomiezh, ha da heul eun toullad tud dilabour. Eur vro zilaour eo Breiz bremañ dija, med neuze 'vefe ivez paket da genta.

Koulskoude 'z eus bremañ dre ar bed darvoudoù braz a lak fixiañs ennom. Bro-Sina, 'benn ar fin, he-deus gelllet mond en O.N.U. : just eo. Meur a vro vihan a zo en diexamant gand o ekonomiezh ha ne roont ket ken o fixiañs d'an dollar, setu o-deus votet evid Bro-Sina. Stad impalaerel an U.S.A. 'zo diêz he stad. Hag Allende ha Castro, o-daou e penn broioù bihan, o-deus gelllet ober kaoz asamblez, da vout o fobloù d'en em ziliamma c'hoaz muioh, ha da sikour broioù all Su-Amerika d'ober kemend-all.

SKOAZELLIT "POBL VREIZH"

4th listenn

Strollad UDB Lanuon.....	5,00 L
Dizantv, Lanuon	2,00 L
Dizantv	1,50 L
Dizantv, Brest	8,55 L
Dizantv, Brest	5,70 L

Skoazellit Pobl Vreizh
hag ar stourm evit hor yezh
en ur gas ho profoù da :
« Pobl Vreizh »
K.R.P. 2746-79 Roazhon.

Hollad ar 4 th listenn	22,75 L
Kont al listennoù diwezhañ	826,23 L
HOLLAD	848,98 L

DA LENNERIEN POBL VREIZH

A-hed bloavezhioù ez eus bet savet tabut etre un toulladig Bretoned, evit goût penaos skrivañ brezhoneg : Diouzh e vlev e vez anavezet al loen, emezho, hag ho skritur eo melezeour ho soñjoù ! Re aes, re eun, eo an doare-se da welout an traoù : E gwirionez muioh-mui a dud a gaver — tud yaouank peurvuiañ — na vern ket nemeur dezhe e pe c'hiz skrivañ o yezh. Soñjal a reont ne sell ket ar gudenn-se ouzh Pobl Vreizh, peogwir ne oar-hi na lenn na skrivañ he yezh. N'eus ket ezhomm chom stag d'ar skritur-mañ-skritur pa venner difenn gwir interestoù ar Vretoned, ha n'hon eus ket re a nerzh dija evit an emgannoù

gwirion. Da bobl Vreizh e vo da zibab, a-benn ar finetre eun doare hag unan all da skrivañ ar brezhoneg. O c'hortoz, ez eo ret-mat deomp, n'eus forzh pegen diaes hag iskis e kavomp an dra, degemer an div skritur, evel m'emaint : Pep hini eus kenlabourerien Pobl Vreizh a raio e-giz m'eo kustum d'ober. Evit an anv hag ar pennad-stur, e vint moulet pep eil miz e doare ar skol-veur pe en doare peurunvan.

Imprimerie Commerciale, Rennes

Rener ar gelaouenn : J.P. Gourmel.
1 000 skw tennet.
Diskleriet hervez lezenn : 4^e trim.